ניכר שהוא נר מלוה וליכא למיחש להטייה: ולא קבלה. שלא

חשבו לסמוך על דבריו: אי וכאי. אילו הייתי זוכה ללומדה הייתי

זקנה: לשיעורה. שיהל בה שמן

כשיעור הזה ומיהו אם כבתה אין

זקוק לה: רגלא דתרמודאי. שם אומה

מלקטי עלים דקים ומתעכבין בשוק

עד שהולכים בני השוק לבתיהם

משחשכה ומבעירים בבתיהם חור

וכשלריכין לעלים יולאים וקונין מהן:

נר איש וביתו. נר אחד בכל לילה

ואיש וכל בני ביתו סגי להו בנר אחד:

והמהדרין. אחר המלות עושין נר

אחד בכל לילה לכל אחד ואחד מבני

הבית: לנגד ימים הנכנסים.

העתידים לבה: ימים היולחין. שילחו

כבר וזה שהוא עומד בו נמנה עם

היולאין: פרי החג. מתמעטים

והולכים בקרבנות דפרשת פנחסש:

מעלין בקדש וחין מורידין. מקרח

ילפינן לה במנחות בפרק שתי הלחם

ודף לטו): מבחוד. משום פרסומי

ניסא. ולא ברה"ר אלא בחלרו שבתיהן

היו פתוחין לחלר: ואם היה דר

בעלייה. שחין לו מקום בחלר

להניחה שם: מניחה. מבפנים כנגד

חלון הסמוך לרה"ר: הסכנה. שהיה

להם לפרסיים חוק ביום אידם שלא

יבעירו נר אלא בבית ע"ז שלהם

כדאמרינן בגיטין (פ״ב דף יו.): נר

אחרת. לעשות היכר לדבר: ואי

איכא מדורה. אש לא לריך נר אחרת

לפי שמשתמש לחור המדורה ויש

היכרא שהנר של מצוה היא: ואי

פסולה

ל) ומס' סופרים פ"כ הלכה ד

יב: עג. מגילה ט: כא: הוריות

יב: מנחו׳ לט. לט.ז, ג) ומס׳

יב: מנחר נט. נט:], ג) [מסי סופרים פ"כ הלכה ה], ד) ב"ק סב: ב"צ כו:, ה) ב"ק כב. סב:, ו) ב"ק סב:ע"ש, ז) [נ"ל משמיה דרבא], ה) [נ"ק סב:], ט) [במדבר כט],

ומונח בחוחמו. רש"לו.

כ) [לף כג.], ל) [וע"ע מוס'

לקמן מה. ד"ה מקמי], מ) [לעיל יז:],

ב א מיי׳ פ״ד מהלכות א מיי' פיז נייטבע. חנוכה הלכה ו סמג לאוין מיישיע אויים מומרה הכנה זי טמג נמו ס ועשין ה טוש"ע אוי סימן תרעג סעיף א: יג ב מיי׳ שם הלכה מוש"ע שם סעיף ב: ד ג מיי׳ שם הלכה ו טוש״ע

ג מיי׳ שם הנכה ו טוש״ע שם סעיף א: ד מיי׳ שם הלכה ה סמג שם טוש״ע או״ח סימן תרעב סעיף א:

מו ה מיי׳ שם טור שו״ע שם מעיף ב: מעיף ב: יו ו ז מיי שם הלכה א ממג שם טוש"ע או"ח סימן מרעא סעיף ב: יה ח ט מיי׳ שם הלכה ז ח טור שו"ע שם

מעיף ה: מעי פ"ג מהלכות מי מיי פ"ג מהלכות מוכה הלכה א ב סמג שם טור שו"ע או"ח סימן שם טור שוייע מורו סיתן תרע סעיף א: ב ב ל מיי פי"ד מהל' מקי ממון הלכה יג טוש"ע חו"מ סימן חים סעיף יב: מ טוש"ע או"ח סי

מרעא סעיף ו:

מוסף תוספות

א. לאחר שכבתה. מוס׳ הלח״ש. ב. דאם איתא דטעמא דשבת משום דאם כבתה זקוק לה הוא. רענ״ל, ג. וממילא אנא ידענא דבין בחול בין בשבת קאמר. תוס' הרח"ש, בשבת קאמר. מוסי הלקיים. ואנא ידענא דכל שכן בשבת דא"א שיזקק לה. לעכ"ל, T. בחנוכה. מוס' הלח"ש, ה. שמא יטה. מוס' ו. דהאי דאין . מדליקין בהם בשבת אינו מטעם דנר של חנוכה אלא משום של שבת, הא דקמ"ל מותר להשתמש לאורה. מוס׳ הרח״ש. ז. וממילא ידענא דבשבת ו. וממילא ידענא דבשבת אסור ובחול מותר, הלכך אי הוה אמר סתם הייתי אוסר בין בחול בין בשבת, ומדהזכיר שבת בדבריו, ש"מ שיש לו עוד טעם אחר בשבת שאין ח. וא״ת א״כ הא דאמר רב ... בהא דאמר רב לקמן 'מדליקין בהם בחנוכה בין בחול בין בשבת', אמאי לא אמר רב סתם 'מדלימיו רביי-לנו לפרש דבריו ל לכה"פ שנוכל. שמיקל שמיק, יכר פישורי. מוס׳ הלח״ש. י. להדליקה. מוס׳ הלח״ש. יא. רב ור׳ יוחנן ורב חסדא. מוס׳ הלח״ש. יב. [נ]אינו מדליק. פי' הר"ן. ליכא פרסומי מצוה ואין ניסא ואין מצוה בהדלקתם. מכדכי. יג. דלא בוז לקונם. וולכלי ג. ולא אמרו עד שתכלה רגל מן השוק אלא. לשנ". (ד) דוקא בדורות שלהן שהיו מדליקין מבחרץ. פי׳ שהיו מדליקין מבחרץ. פי׳ ה״ן, ואין היכר אלא לבני רה״ר, אבל. מכדכי. יד. יכול להדליק כל הלילה עד עמוד השחר. מרדכי. וכן נוהגים שם בני ישיבה ובצרפתו להדליק שעומדים מבית מאירי. 10. כל

שעה ושעה זמניה הוא, דהא איכא פרסומי ניסא

לאותם העומדים בבית. רשנ״א. ולפי פי׳ זה יש לפרש דה״ק ׳דאי לא

ואין יכול להדליק בשבתא וייל דאייכב לא הוה לריך ליה למימר בין אין זקוק לה. הלכך בחול שרי: ואסור להשסמש לאורה. שיהא בחול בין בשבת כיון דחד טעמא הוא אלא ה"ל למימר אואין מדליקין סתסג מדקאמר בין נחול בין בשבת ש"מ שעוד יש טעס אחר בשבת שלא להדליק לבד מטעם חול והיינו שמא יטה וא"כ גורסה כששמעתיה ראשון: גירסא דינקוסא. מתקיים יותר משל סבר דמותר להשתמש לאורה דחומיהו

רב דקאמר מדליקין בין בחול בין בשבת לא הוה מצי למימר מדליק סתם דה"א דוקא בחול אבל בשבת אין מדליקין שמא יטה י דבסתמא לא הייתי אומר ששום אדם יחמיר לאסור להשתמש" לאורה וכן הלכתא דנר חנוכה אסור להשתמש לאורה כרב וכר׳ יוחנן ואביי נמי קיבלה ורב יוסף נמי משמע לקמן דס"ל הכי וכבתה אין זקוק לה דכולהויא סבירא להו הכי ורב הונא יחיד הוא ולית הלכתא כוותיה:

דאי לא אדליק מדליק. אבל מכאן ואילך עבר הזמן יב אומר הר"י

פורת דיש ליזהר ולהדליק בלילה מיד שלא יאחר יותר מדאי ומ"מ אם איחר ידליק מספק דהא משני שינויי אחרינא ולר"י נראה"ג דעתה אין לחוש מתי ידליק™ דאנו אין לנו היכרא אלא לבני הבית שהרי מדליקין מבפנים יו: והמהדרין מן המהדרין. נראה לר"י דב"ש וב"ה לא

קיימי אלא אנר איש וביתו שכן יש יותר הידור דאיכא היכרא כשמוסיף והולך או מחסר שהוא כנגד ימים הנכנסים או היולאים אבל אם עושה נר לכל אחד אפי׳ יוסיף מכאן ואילך ליכא היכראט שיסברו שכך יש בני אדם נכית: מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ. ומיירי דליכה חלר אלא בית עומד סמוך לרה"ר אבל אם יש חצר לפני הבית מצוה להניח על פתח חלר דאמר לקמן י חלר שיש לה ב' פתחים לריכה ב' נרות ואמרי׳ נמי נר שיש לה שני פיות עולה לשני בני אדם משמע לשני בתים ואם היו מניחים על פתחי בתיהם היה לזה מימין ולזה משמאל אבל אי מניחים על פתח החצר אתי שפיר: ובשעת הסכנה. נראה לר"י דהיינו מכי אתו חברי לבבל כדאמר בפ' כירה (לקמן דף מה. ושם) מהו לטלטל שרגה דחנוכתה מקמי חברי בשבתא וא"ת דעל השלחו נמי יקחו אותו כדאמר בגיטין (דף יז.) רבה בר בר חנה חלש אתא חברא שקל שרגא מקמייהו וי"ל דאין

רגילות כ"כ לחפש בבתים!: שהיה מונח בחותמו של כ"ג. יואס כבר גזרו על הנכרים להיות^{יח} כובים מ) (נדה פ"ד דף לד.) ל"ל שהיה מונח בחותם בקרקע שלא יהסיטו הכלי:

אין זקוק לה ומותר להשתמש לאורה א"ר זירא אמר רב מתנה ואמרי לה א"ר זירא אמר רב "פתילות ושמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת מדליקין בהן בחנוכה בין בחול בין בשבת א"ר ירמיְה

מאי מעמא דרב קסבר יכבתה איז זקוק לה יואסור להשתמש לאורה אמרוה רבנן קמיה דאביי משמיה דר' ירמיה ולא קיבלה כי אתא רבין אמרוה רבנן קמיה דאביי משמיה דר' יוחנן וקיבלה אמר אי זכאי גמירתיה לשמעתיה מעיקרא והא גמרה נפקא מינה לגירסא דינקותא וכבתה אין זקוק לה ורמינהו ימצותה ∂משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק מאי לאו ראי כבתה הדר מדליק לה לא ידאי לא אדליק מדליק וא"ג לשיעורה: עד שתכלה רגל מן השוק ועד כמה אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן עד דכליא ריגלא דתרמודאי: ת"ר ימצות חנוכה נר איש וביתו והמהדרין נר לכל אחד ואחד והמהדרין מן המהדרין ב"ש אומרים יום ראשון מדליק שמנה מכאן ואילך פוחת והולך וכ״ה אומרים ייום ראשון מדליק אחת מכאן ואילך מוסיף והולך אמר עולא פליגי בה' תרי אמוראי במערכא ר' יוםי בר אבין ור' יוםי בר זבידא חד אמר מעמא דב"ש כנגד ימים הנכנסין ומעמא דב"ה כנגד ימים היוצאין וחד אמר מעמא דב"ש כנגד פרי החג ומעמא דבית הלל ידמעלין בקדש ואין מורידין אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחגן שני זקנים היו בצידן אחד עשה כב"ש ואחד עשה כדברי ב"ה זה נותן מעם לדבריו כנגד פרי החג וזה נותן

אדם חשוב הוא. שאינו רגיל להשתמש לאור המדורה: לריך נר אחרת. דאי לא לא הוי היכר: מאי חנוכה. על איזה נס קבעוה: בחוסמוי. בהלנע וחתום בטבעתו והכיר שלא נגעו בו: ה"ג ועשאום ימים טובים בהלל מעם לדבריו דמעלין בקדש ואין מורידין ת"ר מונה מצוה להניחה על פתח ביתו והודאה. לא שאסורין במלאכה שלא נקבעו אלא לקרות הלל ולומר על מבחוץ אם היה דר בעלייה מניחה בחלוו הנסים בהודאה: גן. ניצוך הסמוכה לרה"ר ובשעת הסכנה מניחה על אישטינציל"ש: פטיש. קורנס גדול שלחנו ודיו אמר רבא מצריך נר אחרת של נפחים: בעל גמל חייב. שלא היה ואן להשתמש לאורה ואי איכא מדורה לא לו להגדיל בחבילתו שתכנס לחנות: בנר תנוכה פטור. חנוני שברשות צריך ואי אדם חשוב הוא אע"ג דאיכא פירסום מלוה הניחה שם: זחת מדורה צריך נר אחרת: מאי חנוכה דתנו אומרת. הא דקתני בנר חנוכה פטור: רבנן יבכ"ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא אינון דלא למספר בהון [-] ודלא להתענות בהון שכשנכנסו יוונים להיכל ממאו •כל השמנים שבהיכל וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול ולא היה בו אלא להדליק יום אחד נעשה

בו נם והדליקו ממנו שמונה ימים לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים מובים

בהלל והודאה סתנן התם גץ היוצא מתחת הפמיש ויצא והזיק חייב ס⊂גמל

שמעון פשתן והוא עובר ברשות הרבים ונכנסה פשתנו לתוך החנות ודלקה

בנרו של חנוני והדליק את הבירה בעל הגמל חייב יהניח חנוני את נרו מבחוץ

חנוני חייב רבי יהודה אומר בנר חנוכה פמור יאמר רבינא יו(משום דרבה) זאת אומרת ינר חנוכה מצוה

להניחה בתוך עשרה דאי ם"ר למעלה מעשרה לימא ליה היה לך להניח למעלה מגמל ורוכבו ודילמא אי מיטרחא ליה שובא אתי לאימנועי ממצוה: ∘אמר רב כהנא דרש רב נתן בר מניומי משמיה דרבי תנחום

גליון הש"ם

גמ' כל השמנים שבחיכל. עי גרמנ"ם פ"ה מהלכות בית הבחירה הלכה ח ועיין בתשובת בתי כהונה ח"א מלא הסימו. עיין לקמן דף פד ע"ב תוקפות שטהורים בזב:

הגהות הגר"א [א] גמרא (להשתמש לאורה) מא"מ: [ב] שם (ודלא להתענות

בהון) מא"מ:

לעזי רש"י אישטינציל"א. ניצוצות.

מוסף רש"י

גץ. אטנלייל״א, היולאה מן הכרזל כשהפטיש מכה עליו (ב״ב בו.). את הבירה. נית גדול (ב״ק כב.). בנר חנוכה פטור. שמלוה להניחה ברה"ר לפרסומי ניסא (שם).

תום' ישנים

א) ובהא ליכא למימר דאי הוי אמר אין מדליקין סתם ה״א דהיינו בשבת ד ומשום דמותר להשתמש לאורה ה לנותר טטענוע אווייט אווי מותר מחל מדליקין דכבתה אין זקוק לה דאייבו לא הייל למיתר אין מדליקין בחטכה אלא בהדיא הלייל נייח מותר להשתמש לאורה ו:

רבינו חננאל

אמר רב פתילות ושמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת מדליקיו בהם בחנוכה ביו מיתיבי מצותה משתשקע . החמה ועד שתכלה רגל מן השוק, מאי לאו דאי כבתה הדר מדליק לה. ושנינן לא, אי לא אדליק נר של עבר זמנה אלא מדליק עד . דכלי ריגלא דתרמודאי. אי נמי [ל]שיעורא דשמן דנר חנוכה כמה הוא, כדי שיהא דולק משקיעת החמה עד שתכלה רגלא מתרמודאי. ת"ר מצות חנוכה נר איש

ברי ברי הוא של בי המהדרין, מהדרי מצות, כדאמרינן [ב־9 ₪] ולהדור מצוה עד שליש במצוה. ת"ר נר חנוכה מצוה והילך מוסיף והולך. פי׳ המהדרין, מהדרי מצות, כדאמרינן [ב־9 ₪] ולהדור מצוה עד שליש במצוה. ת"ר נר חנוכה מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ, ואם היה דר בעליה מניחה בחלון הסמוך לרת"ר, ובשעת הסכנה מניחו על שולחנו ודי. אמר רבא וצריך נר אחר לתשמישו. [ואי איכא מדורה לא צריך], ואי אדם חשוב הוא אע"ג דאית ליה מדורה צריך נר אחר לחשמישו. בריך נר אחר לתשמישו.

יחרא שכוא, אבי, בהו הכין אינו מדליק אלא בפנים, [דלדידהו] נמי ודאי משום דלא מצי למעבד היכירא לרה״ר לא נפטר מלעשות היכירא לו ילב"ב, דהא לקמן אמרי דבשנת הסכנה מדליקה על [שלחנר]. רענ"¢. 10. לימים היוצאין. פי מר"ך. 17. הא"ת ואכתי ניחוש שמא הסיטוהו, דהא קי"ל דגוי מטמא בהיסט כדאיתא במסכת טהרות, ואפי׳ כלי מוקף צמיד פתיל מטמא בהיסט וכרי.